

# USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Evy Hodanové a soudkyň Mgr. Mileny Filingerové a Mgr. Kateřiny Černé ve věci

žalobkyně: Farming s. r. o., IČO 042 57 316  
sídlem [adresa]  
zastoupená advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]  
sídlem [adresa]

proti

žalované: [osobní údaje žalované]  
bytem [adresa]  
zastoupená advokátem Mgr. [jméno] [příjmení]  
sídlem [adresa]

o zaplacení směnečného peníze ve výši 80 013 Kč s postižnými právy, o odvolání žalované proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2022, č. j. 7 Cm 35/2022-61,

**takto:**

Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.

## Odůvodnění:

1. Shora označeným usnesením soud prvního stupně nepřiznal žalované osvobození od soudních poplatků. Uvedl, že vyhověl návrhu žalobkyně a vydal směnečný platební rozkaz. Proti němu podala žalovaná včasné námitky, včetně námitky nepravosti podpisu na předložené směnce. Jelikož byl podpis úředně ověřen, navrhla žalovaná k prokázání této skutečnosti vypracování znaleckého posudku z oboru písmoznalectví. Pro vyhotovení posudku byla žalovaná vyzvána k uhrazení zálohy na náklady důkazu ve výši 18 000 Kč. V reakci na tuto výzvu žalovaná požádala o osvobození od soudních poplatků. Byla proto usnesením ze dne 13. 5. 2022 vyzvána k doložení majetkových poměrů. Toto usnesení žalovaná napadla námitkami, o kterých rozhodl předseda senátu tak, že rozhodnutí vydané asistentem soudce dne 13. 5. 2022 potvrdil. Žalovaná reagovala dne 27. 6. 2022 vyplněným prohlášením o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Uvedla, že je rozvedená, v domácnosti žije s partnerem a třemi nezletilými dětmi, které jsou na ní finančně závislé. Žalovaná v současné době čerpá rodičovskou dovolenou, je jednatelkou společnosti L & Michal rodinné s.r.o., z této společnosti nemá žádné příjmy. Pobírá přídavek na dítě ve výši 3 670 Kč měsíčně a rodičovský příspěvek ve výši 11 316 Kč (rodičovský příspěvek doložen oznámením úřadu práce). Bývalý manžel žalované platí výživné ve výši 11 000 Kč měsíčně (doloženo rozsudkem Okresního soudu v Opavě ze dne 30. 6. 2015). Současný partner žalované má příjem z podnikatelské činnosti ve výši 163 716 Kč za rok 2021 (nedoloženo). Měsíčně pak žalovaná platí 6 000 Kč – 7 000 Kč svým věřitelům dle dohody (nedoloženo). Další výdaje žalovaná neuvedla, majetek větší hodnoty nemá (nedoloženo). Uvedla účet u České spořitelny, a. s. se zůstatkem - 188,67 Kč (doloženo výpisy z účtu). Ač k tomu byla žalovaná vyzvána, nedoložila výpisy z katastru nemovitostí či registru vozidel. Dále nejasně popsala situaci ohledně svých měsíčních příjmů a výdajů, když žádným způsobem nevyčíslila své pravidelné měsíční výdaje mimo blíže neupřesněné splátky dluhů ve výši mezi 6 000 Kč – 7 000 Kč měsíčně. Žalovaná dále

nevyčísliła náklady na uspokojení základních životních potřeb (nájem, energie, strava, ošacení), nejen svých, ale i nezletilých dětí. Nedoložila ani příspěvek na dítě, ani absenci příjmů ze společnosti, v níž je jednatelkou a společnící (v obchodním rejstříku je zveřejněn výsledek hospodaření za rok 2020, přehled o stavu hospodaření si soud proto nemohl udělat ani tímto způsobem). Nakonec, žalovaná nespecifikovala její údajné dluhy či dohodu s věřiteli, na základě které platí měsíčně 6 000 Kč – 7 000 Kč. K tomuto tvrzení žalovaná neuvedla ničeho, transakce nevyplývají ani z předložených výpisů z účtů. Soud závěrem zhodnotil, že se jedná o velmi podstatnou část (zhruba čtvrtinu) údajných měsíčních příjmů žalované, přičemž jen od doručení směnečného platebního rozkazu do vydání napadeného rozhodnutí by tato část příjmů žalované postačovala k úhradě soudem stanovené zálohy bez dalšího. Protože soud nemohl zhodnotit, jak žalovaná podstatnou část příjmů vynakládá, osvobození od soudních poplatků žalované nepřiznal.

2. Žalovaná napadla usnesení včas podaným blanketním odvoláním, které na výzvu soudu doplnila a navrhla jeho změnu tak, že se žalované osvobození od placení soudního poplatku přiznává. Uvedla, že finančními prostředky na úhradu zálohy na zpracování znaleckého posudku nedisponuje, a má proto na přiznání osvobození nárok. Řádně vyplnila prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, doložila výpisy z účtu za posledních šest měsíců, rozhodnutí o výživném a o výši rodičovského příspěvku. Pokud měl soud pochybnosti o pravdivosti údajů, měl si informace sám ověřit. Žalovaná uzavřela, že je matka tří nezletilých dětí a nemá čas k vyřizování výpisů z evidence vozidel či katastru nemovitostí, když vozidlo ani nemovitost nevlastní. Žalované tak bylo odepřeno právo na přístup k soudu a došlo k porušení zásady, že všichni mají mít před soudem rovná práva.

3. Odvolací soud přezkoumal odvoláním napadené usnesení podle ustanovení § 212 a § 212a o. s. ř., aniž za tím účelem nařizoval jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř.) a dospěl k závěru, že odvolání žalované je nedůvodné.

4. Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že Městský soud v Praze směnečným platebním rozkazem ze dne 15. 3. 2022, č. j. 7 Cm 35/2022-15 uložil žalované, aby zaplatila žalobkyni směnečný peníz 80 013 Kč s postižními právy a náhradu nákladů řízení, nebo aby proti němu podala námitky. Dne 11. 4. 2022 podala žalovaná proti směnečnému platebnímu rozkazu námitky. Usnesením ze dne 4. 5. 2022 č. j. 7 Cm 35/2022-35 byla žalovaná vyzvána k zaplacení zálohy na náklady důkazu znaleckým posudkem ve výši 18 000 Kč. Žalovaná reagovala návrhem na osvobození od soudních poplatků. Usnesením ze dne 13. 5. 2022, č. j. 7 Cm 35/2022-38 byla žalovaná vyzvána, aby ve lhůtě 20 dnů od doručení usnesení soudu předložila vyplněné prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech a vyjmenované listiny stvrzující její majetkové poměry. Proti výzvě podala žalovaná námitky, o kterých rozhodl předseda senátu usnesením ze dne 2. 6. 2022, č. j. 7 Cm 35/2022 tak, že výzvu ze dne 13. 5. 2022, č. j. 7 Cm 35/2022-38 potvrdil. Z prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech (dále jen, „prohlášení“) soud zjistil, že žalovaná je rozvedená, domácnost sdílí s partnerem a třemi nezletilými dětmi, které jsou na žadateli finančně závislé. Žalovaná čerpá rodičovskou dovolenou, je jednatelkou a jediným společníkem v obchodní společnosti L & Michal rodinné s.r.o., výši příjmu z podnikání za poslední zdaňovací období vyčísliła žalovaná 0 Kč. Dále žalovaná čerpá přídavek na dítě ve výši 3 670 Kč měsíčně a rodičovský příspěvek ve výši 10 500 Kč měsíčně, je jí placeno výživné na syna [jméno] a dceru [jméno] ve výši 11 000 Kč měsíčně. Výši příjmu partnera z podnikatelské činnosti žalovaná vykážala za rok 2021 částkou 163 716 Kč. Uvedla, že má dluh či půjčku ve výši měsíční splátky 6 000 Kč. Další výdaje žalovaná v prohlášení nevyčísliła. K prohlášení žalovaná připojila rozsudek Okresního soudu v Opavě ze dne 30. 6. 2015, č. j. 14 Nc 30/2015-30, kterým byla schválena dohoda rodičů mimo jiné tak, že výše výživného na syna a dceru žalované, kteří jí byli svěřeni do péče, činí 11 000 Kč měsíčně. Dále přiložila Oznámení o změně dávky státní sociální podpory ze dne 6. 6. 2022, dle kterého výše rodičovského příspěvku činí 10 500 Kč měsíčně. Z výpisů z účtu žalované za období prosinec 2021 a leden – květen 2022 soud zjistil, že sic zůstatek účtu je převážně záporný, dne 1. 4. 2022 byla na účet připsána platba ve výši 14 850 Kč, která byla obratem téhož dne z účtu

v hotovosti z bankomatu 14 000 Kč vybrána. Dne 13. 4. 2022 byla na účet připsána částka 4 000 Kč, téhož dne byla z účtu poukázána odchozí platba ve výši 2 000 Kč a 1 500 Kč. Dále dne 16. 3. 2022 byla na účtu připsána příchozí úhrada - částka 300 Kč, 250 Kč, dne 18. 3. 2022 po dvakrát částka 200 Kč, dne 19. 3. 2022 částka 200 Kč a částka 210 Kč, dne 20. 3. 2022 částka 210 Kč, dne 11. 3. 2022 částka 300 Kč, 170 Kč, a 100 Kč, dne 14. 3. 2022 částka 200 Kč, dne 15. 3. 2022 částka 150 Kč a 400 Kč, dne 16. 3. 2022 částka 300 Kč, dne 6. 3. 2022 částka 500 Kč, dne 10. 3. 2022 částka 300 Kč a 500 Kč, dne 2. 3. 2022 částka 600 Kč a 200 Kč, dne 3. 3. 2022 částka 200 Kč a 500 Kč, dne 4. 3. 2022 částka 400 Kč a 600 Kč, dne 11. 3. 2022 příchozí úhrada - částka 300 Kč, 170 Kč a 100 Kč, 14. 3. 2022 částka 200 Kč, 15. 3. 2022 částka 150 Kč a 400 Kč. Dne 7. 2. 2022 byla na účet žalované připsána částka 500 Kč, dne 8. 2. 2022 částka 224,65 Kč, dne 9. 2. 2022 částka 600 Kč, dne 16. 2. 2022 částka 800 Kč, dne 18. 2. 2022 příchozí úhrada - částka 50 Kč, 116 Kč a 39 Kč, dne 20. 2. 2022 částka 600 Kč a 91 Kč, dne 21. 2. 2022 částka 410 Kč, dne 24. 2. 2022 částka 155 Kč a 270 Kč, dne 25. 2. 2022 částka 200 Kč, dne 27. 2. 2022 částka 200 Kč, dne 1. 1. částka 500 Kč, dne 17. 1. 2022 je evidována tuzemská odchozí úhrada ve výši 2 270,09 Kč, dne 25. 1. 2022 příchozí úhrada 73 Kč, 188,77 Kč a 15,53 Kč. O jaké příchozí úhrady či odchozí platby se jedná, neměl soud možnost blíže zjistit, jelikož jsou všechny informace o příchozích i odchozích platbách na všech doložených výpisech z účtu začerněny. Žalovaná nedoložila výši tvrzeného přídatku na dítě 3 670 Kč, nedoložila tvrzenou výši příjmu z podnikání za poslední zdaňovací období 0 Kč, nedoložila tvrzenou výši příjmu za poslední zdaňovací období partnera, ohledně původu tvrzeného dluhu, který má žalovaná měsíčně splácet ve výši 6 000 Kč, nedoložila ničeho, z přiložených dokumentů není vůbec patrné, jakým způsobem tvrzený dluh žalovaná splácí.

5. Předpoklady pro přiznání osvobození od soudních poplatků vymezuje ustanovení § 138 o. s. ř. Podle tohoto ustanovení může předseda senátu na návrh přiznat účastníkovi zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva; přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li proto zvlášť závažné důvody. Poplatková povinnost spojená se soudním řízením vyplývá pro účastníky ze zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Účastníku vzniká ze zákona bez ohledu na jeho aktuální majetkovou situaci. Výjimky z této zásady jsou upraveny v ustanovení § 11 citovaného zákona, přičemž v posuzovaném případě se o žádný z případů tam uvedených nejedná. Smyslem moderačního oprávnění soudu ve smyslu § 138 o. s. ř. není řešit aktuální finanční situaci poplatníka, ale zabránit tomu, aby bylo pouze z důvodu nemajetnosti komukoli odepřeno právo na přístup k soudu zaručené Listinou základních práv a svobod. Podmínkou pro poskytnutí osvobození je naplnění obou zákonných předpokladů upravených ve shora citovaném ustanovení. Účastník, který žádá přiznání osvobození od soudních poplatků, musí doložit, že jeho majetkové poměry jsou natolik nepříznivé, že takový postup odůvodňují, a současně, že poplatný úkon nepředstavuje zřejmě bezúspěšné uplatnění či bránění práva.

6. Pokud jde o úspěšnost odvolání, nelze ji předjímat. Je možné, že žalovaná v odvolacím řízení uspěje, vyloučen však není ani výsledek opačný. Výlučně pro účely rozhodnutí o shora uvedeném návrhu, lze tedy považovat tento předpoklad za splněný.

7. **[příjmení]** závěr však již nelze přijmout ohledně druhé z výše uváděných podmínek poplatkové moderační, vymezených ustanovením § 138 odst. 1 o. s. ř. Nezbytnost verifikace majetkových poměrů účastníka řízení při rozhodování o jeho návrhu na přiznání osvobození od soudních poplatků byla Nejvyšším soudem ČR zdůrazněna v celé řadě jeho rozhodnutí (viz usnesení ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. 21 Cdo 3676/2007, usnesení ze dne 18. září 2013, sp. zn. 30 Cdo 2643/2013, usnesení ze dne 29. 4. 2015, sp. zn. 29 Cdo 511/2015). Rovněž Ústavní soud ČR opakovaně zdůraznil povinnost žadatele poskytnout soudu úplný a přesný obraz o svých poměrech (např. usnesení ze dne 3. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 311/16). Tuto podmínku žalovaná v posuzované věci evidentně nesplnila, když své majetkové poměry nedoložila dostatečně hodnověrným a prokazatelným způsobem.

8. Žalovaná k prohlášení nedoložila, že její výše příjmů za poslední zdaňovací období činila tvrzených 0 Kč, nedoložila výši tvrzeného přídatku na dítě 3 670 Kč, tak jako nedoložila výši tvrzeného příjmu partnera z podnikatelské činnosti. Žalovaná dále neuvedla ničeho dalšího k tvrzenému dluhu, který má splácet částkou 6 000 Kč měsíčně, nepodělila se ani o výši svých nezbytných měsíčních výdajů na běžné životní potřeby (strava, ošacení, nájem, energie atd.). Detailní informace pohybů na účtu žalovaná začernila tak, že soud z výpisů nezjistil nic konkrétního o platbách žalované, žalovaná nijak nerozvedla, z jakého důvodu a z jakého účtu jsou na její účet poukazovány výše vyjmenované nahodilé příchozí platby, ani za jaké konkrétní komodity ona finance z účtu vydává (např. dne 17. 1. 2022 odchozí úhrada ve výši 2 270,09 Kč). Žalovaná nedoložila ani výpis z registru vozidel, ani výpis z katastru nemovitostí.

9. Lze tak konstatovat, že žalovaná své majetkové poměry nevylicila ani hodnověrně, ani pravdivě, když o nich poskytla jen neúplné informace. Je výhradně povinností žadatele tvrdit veškeré skutečnosti o svých poměrech. Pokud se žalovaná o své majetkové poměry hodnověrně a pravdivě nepodělila, soud prvního stupně ani neměl možnost její majetkovou situaci posoudit a zhodnotit. Neúplné a nevěrohodné údaje, které žalovaná poskytla, vylučují, aby jí mohlo být přiznáno byt' i jen částečné osvobození od soudních poplatků postupem dle ust. § 138 odst. 1 o. s. ř.

10. Argument žalované, že soud si měl v případě pochybností údaje ověřit sám, neboť žalovaná nemá čas k vyřizování dokumentů, které by osvědčily její majetkové poměry, neobstojí. Je výhradně povinností žadatele své majetkové poměry hodnověrně tvrdit a tyto pravdivě doložit. Povinnost soudu aktivně zjišťovat či ověřovat majetkové poměry účastníka z ničeho nevyplývá. Tuto skutečnost potvrdil i Nejvyšší soud, když judikoval, že: „Není úkolem soudu, aby vyvinul další úsilí ke zjišťování poměrů účastníka, žádajícího o osvobození od soudního poplatku“ (usnesení Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2017, sp. zn. 28 Cdo 573/2016).

11. Na základě shora uvedeného odvolací soud předpoklady pro změnu napadeného usnesení a přiznání osvobození od soudních poplatků žalované neshledal.

12. Napadené usnesení, jímž nebylo osvobození od soudních poplatků žalované přiznáno, shledal odvolací soud věcně správným a podle ustanovení § 219 o. s. ř. je potvrdil.

### **Poučení:**

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. i) o. s. ř.).

Praha 29. září 2022

JUDr. Eva Hodanová  
předsedkyně senátu